

Η χερσόνησος της Λαυρεωτικής, το νοτιότερο τμήμα της Αττικής, αποτελούσε στην αρχαιότητα τμήμα της πόλης - κράτους των Αθηνών. Περιλάμβανε επτά δήμους: Ανάφλυστος, Φρέαριοι, Βήσα, Αμφιτροπή, Θορικός, Σούνιο και Ατήνη.

Η κολάδα της Σούριζας - Αγυλιέας, που ανήκε στον αρχαίο δήμο Σουνίου, εντάσσεται στην ευρύτερη περιοχή των μεταλλείων, που εκτείνεται από το ακρωτήριο Σούνιο έως τα υψώματα της Πλάκας και από την Σύντερινα και τον Χάρσκα έως το Λαύριο και τον Θορικό. Στη Σούριζα παρατηρείται η μεγαλύτερη συγκέντρωση μεταλλευτικών σπών και εργαστηρίων καθαρισμού μεταλλεύματος, που μαρτυρούν ότι επρόκειτο για σημαντικό κέντρο εξόρυξης και επεξεργασίας του αργυρούχου μεταλλεύματος.

Το υπέδαφος της Λαυρεωτικής ήταν πλούσιο σε διάφορα μεταλλεύματα και ορυκτά. Το πλουσιότερο μεταλλοφόρο κοίτασμα ήταν εκείνο του αργυρούχου μολύβδου. Από την εκμετάλλευσή του οι Αθηναίοι έκοβαν τις περιφίμες αττικές γλάσκες, το νόμισμα που κατέκτησε τις αγορές σε όλη την Ανατολική Μεσόγειο από τον 5^ο έως και τον 2^ο αιώνα π.Χ. Η εξόρυξη του μεταλλεύματος άρχισε από την προϊστορική εποχή. Η εντατική όμως εκμετάλλευση ξεκίνησε στα τέλη του 6^{ου} και κορυφώθηκε στον 4^ο αιώνα π.Χ. Σύντομες περίοδοι, ευκαιριακής όμως εκμετάλλευσης, συνήθως των απορριμμάτων (σκωριών), χρονολογούνται στη ρωμαϊκή και τη βυζαντινή περίοδο (2^{ος} π.Χ. - 6^{ος} μ.Χ. αι.). Στο απόγειο της μεταλλευτικής δραστηριότητας, κατά την κλασική περίοδο, υπολογίζεται ότι χιλιάδες δούλων και ελευθέρων εργάζονταν στη Λαυρεωτική σε πολυάριθμα αργυρωρυχεία και εργαστήρια επεξεργασίας μεταλλεύματος.

Η επανεκμετάλλευση των μεταλλείων συνδέεται με την ίδρυση του νεοελληνικού κράτους. Τον 19^ο αιώνα το Βασίλειο της Ελλάδος παραχώρησε αδειασματικές μεταλλευτικές αρχικά στην εταιρεία *Hilario Roux et Cie* και αργότερα στην *Ελληνική Εταιρεία Μεταλλείων Λαυρίου* του Ανδρέα Σγγυρού και στην *Γαλλική Εταιρεία Μεταλλείων Λαυρίου*. Οι αρχαίες σπές ξαναχρησιμοποιήθηκαν ή ανοίχτηκαν νέες, καθώς και φρέατα. Κατασκευάστηκαν εγκαταστάσεις για την αποθήκευση, διαλογή, μεταφόρτωση του μεταλλεύματος και οικισμοί μεταλλωρύχων, όπως το Λαύριο που σύντομα εξελίχθηκε σε πόλη.

Οι μεταλλευτικές και μεταλλουργικές εγκαταστάσεις στην κολάδα της Σούριζας - Αγυλιέας (αρχαιολογικός χώρος Δρυμού 2) έγιναν προσιτές στο ευρύ κοινό, καθώς η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού υλοποίησε το έργο «Διαμόρφωση αρχαιολογικών διαδρομών - υποδομές ανάδειξης στον αρχαιολογικό χώρο των μεταλλουργικών εργαστηρίων και μεταλλείων στην κολάδα της Σούριζας - Αγυλιέας Λαυρεωτικής (Α΄ Φάση)» ενταγμένο στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΑΤΤΙΚΗ 2014-2020 με χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Πολλές αρχαίες εγκαταστάσεις αποκαλύφθηκαν με ανασκαφικούς καθαρismούς και αποκαταστάθηκαν επιλεκτικά. Τον χώρο διατρέχει διαδρομή ασφαλών περιήγησης, μήκους 1.950μ με στάσεις ανάπαυσης (Πράσινη διαδρομή). Πινακίδες σε όλο το μήκος της παρέχουν πληροφορίες για την δραστηριότητα στην αρχαιότητα, αλλά και στα νεότερα χρόνια. Δεύτερη διαδρομή, η Μπλε, μήκους 360μ., που καταλήγει σε στάση ανάπαυσης εξυπηρετεί κινητικά εμποδιζόμενους ανθρώπους. Στο τέρμα της, ενημερωτική πινακίδα απευθύνεται σε ανθρώπους με προβλήματα στην όραση. Ο χώρος αποτελεί συνέχεια με τα εργαστήρια στον επισκέψιμο αρχαιολογικό χώρο του Δρυμού 1 και το εργαστηριακό συγκρότημα γνωστό με το αρχαίο όνομα Ασκληπιακόν.

Λαυρεωτική πεννσίυλα, η νοτιότατο μέρος της Αττικής, ήετο στην αρχαιότητα μέρος της πόλης - κράτους της Αθηνών. Περιλάμβανε επτά δήμους: Ανάφλυστος, Φρέαριοι, Βήσα, Αμφιτροπή, Θορικός, Σούνιο και Ατήνη. Η Αγυλιέα-Σούριζα κοιλάδα ήετο ενταγμένη στην ευρύτερη περιοχή των μεταλλείων, η οποία εκτείνεται από το ακρωτήριο Σούνιο έως τα υψώματα της Πλάκας και από την Σύντερινα και τον Χάρσκα έως το Λαύριο και τον Θορικό. Στην Σούριζα παρατηρείται η μεγαλύτερη συγκέντρωση μεταλλευτικών σπών και εργαστηρίων καθαρισμού μεταλλεύματος, που μαρτυρούν ότι επρόκειτο για σημαντικό κέντρο εξόρυξης και επεξεργασίας του αργυρούχου μεταλλεύματος.

Αγ. Τριάδα
Agia Triada

Διαδρομή περιήγησης
Visitor trails through site.

Διαδρομή περιήγησης για κινητικά
εμποδιζόμενους ανθρώπους
Trail accessible by people
with disabilities

The Lavrentike subsoil was rich in various ores and minerals. The richest metalliferous deposit was of argentiferous lead. From its exploitation, Athenians mined the famous silver plates (πλάι), the coin which dominated the markets throughout Eastern Mediterranean between the 5th and 2nd centuries BC. Mining started in the prehistoric period. Intensive exploitation began toward the end of the 6th and continued until the 4th century BC. Brief periods of experimental exploitation, usually of slag (ore refuses), date from the Roman and Byzantine periods (2nd c. BC-6th c. AD). At the peak of the mining activity, during the classical period, thousands of slaves and free workers are estimated to have laboured in Laurion, in numerous silver mines and refining workshops.

Development of the mines is commented with the exploitation of the modern Greek State in the 19th century. The Government of Greece granted works permit initially to the company Hudson-Roux et Cie and later to the Greek Mining Company of Laurium of Andreas Syngros and the French Company of Laurium. The ancient galleries were reinforced or new ones were dug, along with shafts. Installations for storage, sorting, transportation of the ore were built, also housing developments for the miners, among which Lavroni that soon evolved into a town.

Mining and metallurgical installations in the Souriza-Agrileza valley (Drymos Archaeological Site) were made open to the public since the Ephorate of Antiquities of East Attica, Ministry of Culture and Sports actualized the project "Archaeological pathways network and infrastructure for the archaeological site of the ancient mines and metallurgical workshops in the Souriza-Agrileza valley at Lavrentike, Attica (1st phase)".

Numerous ancient buildings were uncovered through excavation and selectively restored. The site is traversed by a safe, 1950m-long walking trail, with rest areas (Green trail). Signs along the route present information on the open-air site of antiquity and in the modern era. A second route (Blue trail), 2400m-long terminating at a rest area, is accessible to people with disabilities. At the terminal there is an informative sign for people with visual impairments. The site is connected to the workshops in the visible Drymos Archaeological Site and the workshop complex known as Asklepeion.

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ**

Αρχαιολογικό Μουσείο Λαυρίου,
Ανδρέα Κορδέλλα 1, Λαύριο, Τηλ: 22920 22817

Κείμενα: Δρ Ελένη Ανδρικού, Μαρία Στάθη, Δρ Αγγελική Μπουζιάνη, Δρ Μαρία Ψαλλίδα, αρχαιολόγοι

Επιμέλεια: Μαρία Στάθη, αρχαιολόγος

Γενική επιμέλεια: Δρ Ελένη Α. Ανδρικού, αρχαιολόγος

Μετάφραση: Γεωργία Τσιλιέρη

Επεξεργασία σχεδίων: Δρ Αλέξη Τσιμπογιάννη, αρχιτέκτονας

Φωτογραφίες αρχαιολογικών χώρων και αρχαίων αντικειμένων: Αρχείο ΕΦΑΑ/Ατ

Σχεδιασμός - Παραγωγή: Ψηφίλι

**MINISTRY OF CULTURE AND SPORTS
EPHORATE OF ANTIQUITIES OF EAST ATTICA**

Archaeological Museum of Laurion,
1, Andrea Kordella st. Laurion, Tel: +30 22920 22817

Text: Dr Eleni Andriko, Maria Stathi, Dr Angeliki Mousian, Dr Maria Psallida, archaeologists

Editing: Maria Stathi, archaeologist

General supervision: Dr Eleni Andriko, archaeologist

Translation: Georgina Tsilieris

Plan processing: Dr Alex Tsimogianni, architect

Photographs of archaeological sites and ancient artifacts: Archive EPhAA/At

Design - Production: Psihilis

www.efaanat.gr

Τηλ. / Tel: +30 210 3213122

e-mail: efaanat@culture.gr

**ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ
ΣΤΗΝ ΚΟΙΛΑΔΑ
ΣΟΥΡΙΖΑΣ-ΑΓΡΙΛΕΖΑΣ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ**

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΔΡΥΜΟΥ

**ARCHAEOLOGICAL TRAILS
IN THE SOURIZA-AGRILEZA
VALLEY OF LAVREOTIKE**

DRYMOS ARCHAEOLOGICAL SITE

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Co-funded by Greece and the European Union

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
HELLENIC MINISTRY OF CULTURE & SPORTS
EPHORATE OF ANTIQUITIES OF EAST ATTICA